

FRANCESC ESPAÑOL I L'ENTOMOLOGIA FORESTAL (*)

per Néstor Romanyk i Ramon Montoya

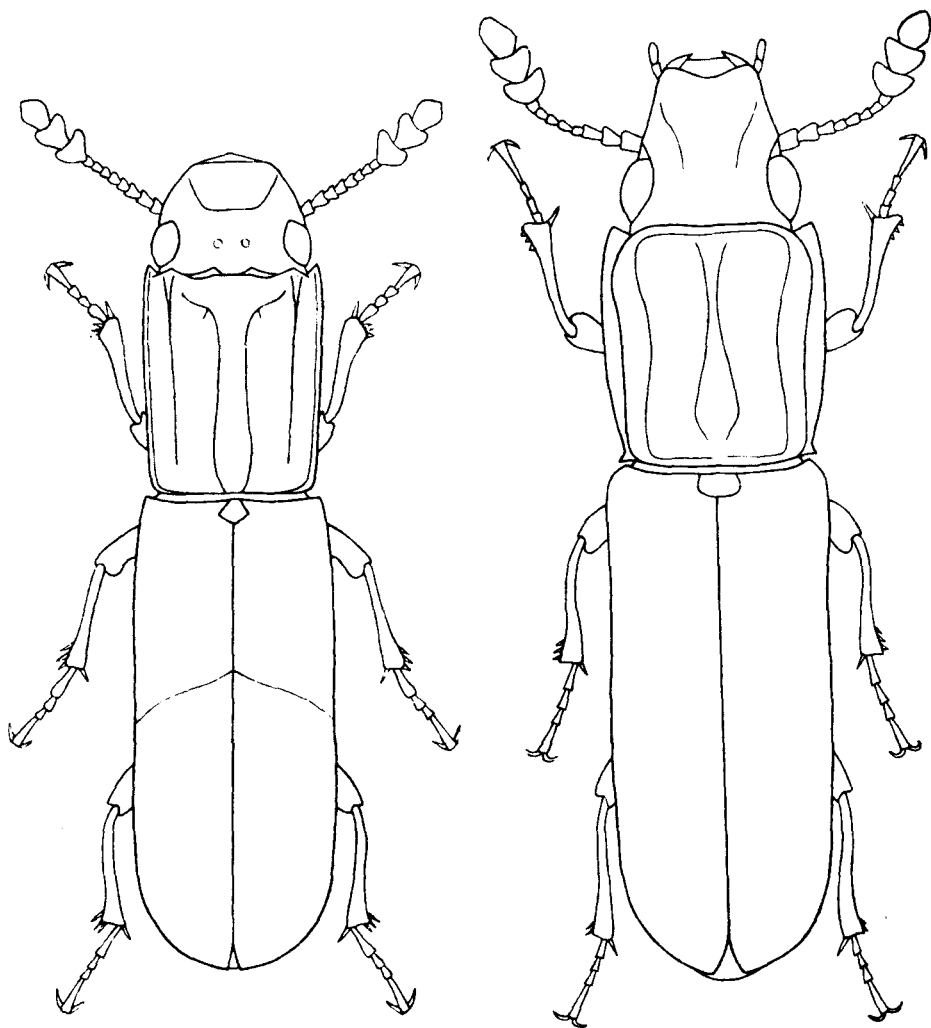
Gairebé acabat de crear, el «Servicio de Plagas Forestales», es posà en contacte amb el professor Español, que, durant els anys seixanta, ja havia consolidat el seu prestigi com a especialista en la fauna de coleòpters ibèrics.

El professor Gonzalo Ceballos, que en aquella època era director del «Instituto Español de Entomología» i responsable de la Secció d'Estudis del jove organisme, va ser qui va prendre la iniciativa d'establir aquesta col·laboració, que començà amb una sèrie de determinacions d'insectes xilòfils, el paper dels quals en l'equilibri del bosc es desconeixia en ocasions, i es perllongà en el temps donant lloc a una col·laboració contínua i fructífera, gràcies a la qual es van anar formant els nous especialistes de la sanitat dels nostres boscos.

Francesc Español publicà nombrosos treballs en el «Boletín del Servicio de Plagas Forestales». Des dels números corresponents a l'any 1963 passà a ser un assidu col·laborador d'aquesta revista, on aparegueren molts dels seus estudis sobre coleòpters xilòfags forestals.

Cada un d'aquests escrits és un model de rigor científic i, en tots, s'hi adverteix l'esperit humanista del Professor que fa servir un llenguatge precís i senzill per a les seves descripcions, inclou citacions que enriqueixen el contingut de l'estudi, situa sempre en l'ambient geogràfic l'insecte objecte de la seva atenció i es preocupa d'assenyalar el paper que desenvolupa en el

(*) N.R.- Traduït del castellà per Xavier Salat

Figures de Francesc Español corresponents a les espècies *Aulonium ruficorne* (a l'esquerra) i *A. trisulcum* (a la dreta) i que presentà en el seu segon article del Boletín del Servicio de Plagas Forestales.

model que ocupa.

Una soca de faig coberta de fongs, un tronc de pi amuntegat, una branca seca d'om, quan són objecte de l'observació del Professor, es transformen en un petit univers perfectament organitzat, poblat de molts organismes que es relacionen entre si per tornar, en definitiva, el tros mort de vegetal al terra que el va nodrir.

Seguint els títols dels treballs publicats en l'esmentada revista, es poden distingir dos períodes que són clàssics en la tasca investigadora. Una primera etapa de recollida i anàlisi de dades sobre casos particulars i una altra posterior, de síntesi dels coneixements adquirits.

La sèrie de treballs sobre l'entomofauna forestal espanyola, pertany a aquesta segona època que acabà, pràcticament, quan va desaparèixer el «Servicio de Plagas Forestales» (i per tant el Butlletí) per integrar-se part de l'equip a l'ICONA i l'altra part a la «Dirección General de Producción Agraria».

Durant molts anys, doncs, Español ha anat impartint lliçons d'ecologia amb la senzillesa que només poden fer-ho els veritables mestres.

Els forestals espanyols tenen amb ell un deute d'agraïment que ara, si bé no saldar, ens complau en extrem fer públic.

TREBALLS PUBLICATS PER FRANCESC ESPAÑOL AL «BOLETIN DEL SERVICIO DE PLAGAS FORESTALES» I «BOLETIN DE LA ESTACION CENTRAL DE ECOLOGIA».

- «Un perforador de la madera de chopo en los alrededores de Jaca (Huesca)». *Boletín de Servicio de Plagas Forestales*. Vol. VI, n.º 12, pp. 141-143. Madrid, 1963.
- «Un enemigo de los barrenillos del olmo en los alrededores de Jaca». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. VII, n.º 13, pp. 52-54. Madrid, 1964.
- «Los Platipódidos de Cataluña. (Col. Phytophagoidea)». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. VII, n.º 14, pp. 115-117. Madrid, 1964.
- «*Eupactus solidus* (Kiesw.) perjudicial a la madera puesta en obra en el Noroeste de nuestra Península. (Col. Anobiidae)». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. VIII, n.º 15, pp. 48-50. Madrid, 1965.
- «Coleópteros xilófilos observados sobre *Pinus pinaster* en la Sierra de Espadán (Castellón)». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. VIII, n.º 16, pp. 110-114. Madrid, 1965.
- «Los *Hypophloeus* de Cataluña (Col. Tenebrionidae)». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. X, n.º 19, pp. 57-62. Madrid, 1967.
- «*Cryptarchini* españoles de interés forestal (Col. Nitidulidae)». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. X, n.º 20, pp. 121-126. Madrid, 1967.
- «Entomofauna forestal española: la Familia *Lycidae* (Col. Cantharoidea)». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. XI, n.º 21, pp. 41-46. Madrid, 1968.

- «Entomofauna forestal española: la Familia *Phytochroidae* (Col. Heteromera). «*Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. XI, n.º 22, pp. 111-114. Madrid, 1968.
- «Entomofauna forestal española: la Familia *Ostomidae* (Col. Cucujoidea)». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. VII, n.º 24, pp. 113-118. Madrid, 1969.
- «Sobre algunos coleópteros asociados a bostríquidos, líctidos y anóbidos». *Boletín del Servicio de Plagas Forestales*. Vol. XIV, n.º 27, pp. 17-22. Madrid, 1971.
- ESPAÑOL, F.; BELLES, X.: «Noticia de la presencia de *Aesalus scarabaeoides* (Panzer) (Col. *Lucanidae*) en España y actualización de la clave de lucánidos ibéricos». *Boletín de la Estación Central de Ecología*. Vol. 11, n.º 22, pp. 71-76. Madrid, 1982.